

FOCUS

HEUMEN

Samenleving aan zet

Strategische visie Heumen 2020

In deze strategische visie hebben we als gemeenteraad onze speerpunten voor de komende 10 jaar bepaald. Vanzelfsprekend hebben we hier onze inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers bij betrokken. We hebben hun ideeën en adviezen optimaal gebruikt. Daarnaast hebben we de kennis benut over trends in de maatschappij en over de kenmerken van onze gemeente. In onze visie geven we een antwoord op de volgende drie kernvragen:

Wat voor samenleving wil Heumen zijn in 2020?

Wat zijn in 2020 de kerntaak en -rol van ons gemeentebestuur en organisatie?

Wat is in 2020 de rol van onze partners?

Waarom een strategische visie?

De gemeenteraad heeft de laatste toekomstvisie voor Heumen, 'Van groei naar bloei', vastgesteld in september 2001. Sinds 2001 zijn zowel de gemeente als de zaken die op haar afkomen, veranderd.

De gemeente krijgt in de periode tot 2020 van buitenaf te maken met allerlei (mondiale, landelijke en regionale) ontwikkelingen. Daarom is het hoog tijd voor een actuele toekomstvisie die inspelt op kansrijke en bedreigende trends.

Doel van de strategische visie

Een strategische visie bevat richtinggevende ideeën over verschillende beleidsterreinen voor de nabije en verdere toekomst. Het doel is vooral het geven van inzicht in waar de gemeenteraad naar toe wil, waar de raad naar streeft. Naast een richtsnoer is de visie een toetsingskader, een 'paraplu', voor beleidsplannen en organisatieontwikkeling. Los van de 'waan van de dag' kan de raad aan de hand van deze visie

"Het is geen politiek stuk van één partij, maar een visie gedragen door alle vijf de partijen. Ook de bevolking is bij de totstandkoming betrokken geweest, dus het is een verhaal voor en door de inwoners van de gemeente."

Mieke de Graaff (Democraten Gemeente Heumen)

keuzes op hoofdlijnen maken voor de langere termijn. De visie dient als basis voor de uitvoering van gemeentelijke programma's in de komende 10 jaar.

Kernvraag 1: Wat voor samenleving wil Heumen zijn in 2020?

Deze kernvraag verdelen wij in drie aandachtsvelden met ieder eigen speerpunten.

Aandachtsveld 1: Een sociaal vitale samenleving

“Samenleven betekent dat je het leven samen doet.”

Peter van der Molen (PvdA / Groen Links)

Inwoners zetten zich actief in voor elkaar, hun wijk of dorp

De Heumense samenleving is in sociaal opzicht vitaal. De inwoners zetten zich actief in voor elkaar en voor hun wijk of dorp. Wij prijzen ons gelukkig met onze vele vrijwilligers en mantelzorgers, we zullen hen de komende jaren hard nodig hebben. Wij vinden het belangrijk een gemeenschap te zijn waarin iedereen, van jong tot oud, meedoet en meetelt. Wij zijn er trots op dat veel inwoners zich thuis voelen in onze dorpen en oog hebben voor elkaar. Hier hoort bij dat zij elkaar aanspreken op hun gedrag.

“Kinderwagens en rollators moeten in de kernen te zien zijn. Die mix maakt een kern vitaal.”

Rieks Dijkers (Samen Verder)

Inwoners in een kwetsbare positie krijgen goede ondersteuning

We gaan uit van de eigen kracht en zelfredzaamheid van onze inwoners en hun sociale omgeving. Inwoners die kwetsbaar zijn en minder goed voor zichzelf kunnen zorgen, hebben vaak (tijdelijk) ondersteuning nodig. Wij willen dat deze steun wordt verleend. Wij gaan uit van de vraag van de inwoner zelf en zijn eigen kracht en mogelijkheden. Vervolgens kijken we naar de mogelijkheden voor hulp vanuit de eigen sociale omgeving. Pas daarna komt professionele ondersteuning in beeld.

Om dit te realiseren, moeten steunverlenende organisaties goed samenwerken met elkaar en met eventuele mantelzorgers. Een mooi voorbeeld is de samenwerking die is ontstaan vanuit de werkconferenties 'Afstemming welzijn, wonen en zorg'.

Inwoners in een kwetsbare positie willen we vooral helpen met behulp van algemene, voor iedereen toegankelijke voorzieningen. We kiezen minder voor voorzieningen waarvoor een individuele indicatie is vereist.

“Voor inwoners geldt dat ze niet meer van wieg tot graf verzorgd worden, maar voor zichzelf moeten gaan zorgen.”

René Waas (VVD)

“Voor jezelf zorgen en voor jezelf opkomen, vraagt ook een bepaalde sociale vaardigheid die een bepaalde groep kwetsbare ouderen niet bezit. De gemeente en wij als ouderenbond moeten ervoor zorgen dat die groep niet tussen wal en schip valt.”

Jan Festen (KBO)

Heroverweging van het voorzieningenniveau

We nemen het gemeentelijke voorzieningenniveau kritisch onder de loep en bekijken wat anders kan:

- We kiezen voor kwaliteit boven kwantiteit.
- Stimuleren het optimaal én multifunctioneel gebruik van onze voorzieningen.
- We willen goed bereikbare voorzieningen.

Aandachtveld 2: Een samenleving met een groen, landelijk gebied waarin ruimte is voor eigen identiteit en ondernemen

Een groen, landelijk gebied met een afwisselend landschap en een kleinschalig recreatief aanbod

Heumen heeft veel groen, in een afwisselend landschap. Deze belangrijke kwaliteit willen we behouden en verder ontwikkelen. Recreatie en toerisme zijn economisch kansrijke groeisectoren. Samen met ondernemers en buurgemeenten gaan we meer kleinschalige culturele en recreatieve initiatieven ontwikkelen en meer gebruik maken van ons mooie landschap.

Ieder dorp zijn eigen identiteit

Wij willen dat onze dorpen hun eigen identiteit behouden. In iedere kern is voldoende ruimte om te wonen, te leven en te werken. In het buitengebied en de drie kleine dorpen is ruimte voor landbouw, natuur en recreatie. In Malden ligt het accent op een meer stedelijke uitstraling. Malden is een aantrekkelijke woonkern met een

“Samen met andere organisaties en verenigingen denken we na over wat we als dorp willen uitstralen.”
Harold Swinkels (Dorpsraad Nederasselt)

centrumfunctie voor de hele gemeente en ook daarbuiten. Het centrum is herkenbaar en aange-naam om te verblijven.

De dorpen zijn goed bereikbaar

Wij willen dat onze dorpen goed bereikbaar zijn. Wij stimuleren het fietsverkeer en het openbaar vervoer, voor zover dat tot onze lokale mogelijkheden behoort. De bereikbaarheid komt onder druk te staan, doordat het autobezit blijft toenemen. In Malden is dit een knelpunt. Wij gaan samen met direct betrokkenen

zoeken naar alternatieve routes voor het autoverkeer door Malden. We hechten belang aan een goed bereikbaar winkelcentrum in Malden.

De openbare ruimte is van en voor iedereen

Beheer en onderhoud van de openbare ruimte en het landschap doen we samen. Onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers zijn zich bewust van hun verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving. Bij het beheer letten we op de aspecten ‘schoon’, ‘heel’ en ‘veilig’.

De openbare ruimte is voor iedereen, wat betekent dat iedereen er gebruik van moet kunnen maken. Dit neemt met zich mee dat deze zo veel mogelijk toegankelijk moet zijn voor inwoners met een beperking.

Ondernemers krijgen kansen

In Heumen wordt gewoond én gewerkt. Wij stimuleren - en faciliteren zo nodig - ondernemerschap, onder meer in de dienstensector. Wij verwachten van onze ondernemers dat zij oog hebben voor onze inwoners en voor de omgeving waarin zij ondernemen.

Aandachtveld 3: Een samenleving waarin inwoners hun hele leven kunnen wonen

Wonen voor het leven

We willen dat zo veel mogelijk inwoners hun hele leven in onze samenleving kunnen wonen. Dit vraagt om een combinatie van passende huisvesting, bereikbare voorzieningen en een toegankelijke woonomgeving. De woonmogelijkheden zijn per dorp verschillend.

De woonbehoefte van onze inwoners verandert, mede door demografische veranderingen (minder jongeren, meer ouderen). Daarnaast hebben we te maken met verdunning van huishoudens (minder personen per huis) en stabilisatie van de bevolking. De mogelijkheden om via nieuwbouw hierop in te spelen nemen af. Deze worden namelijk op hoofdlijnen door regionale afspraken bepaald. We benutten de kansen die

er voor nieuwbouw zijn. Ook geven wij het aanpassen van bestaande woningen meer accent. Onze invloed als gemeentelijk bestuur en organisatie is hierbij overigens beperkt. Het overgrote deel van de woningvoorraad is particulier eigendom. En de huurwoningen zijn in bezit van een woningcorporatie.

Extra aandacht voor huisvesting voor ouderen en starters

Onze inwoners hebben verschillende woonwensen. Daarom willen we een meer divers woningaanbod. We moeten vooral rekening houden met de toename van het aantal oudere inwoners. Moderne technologie en media zijn te benutten om huisvesting geschikt te maken voor ouderen. Het huidige woningaanbod voor starters is beperkt. Daarom stimuleren we het realiseren van betaalbare woningen voor deze doelgroep.

Goede woonmogelijkheden zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeentebestuur

Het realiseren van passende huisvesting zien we als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van

“Iedereen wil het liefst zijn eigen boontjes kunnen doppen, zelf of samen met de mensen in zijn directe omgeving. Als dit door bijzondere omstandigheden niet (meer) lukt, dan is een goed vangnet nodig. De gemeente heeft hier een rol. En dat geldt ook voor Oosterpoort als sociale verhuurder.”
Eugène Janssen (directeur Oosterpoort)

inwoners, maatschappelijke organisaties en gemeentebestuur. We vergroten het bewustzijn van onze inwoners dat zij zelf meer initiatief en verantwoordelijkheid moeten nemen om dit te bereiken. Collectieve initiatieven die in deze richting gaan ondersteunen wij zoveel mogelijk. Nieuwbouwplannen ontwikkelen wij in samenwerking met de woningcorporatie en particuliere bouwers. Initiatieven voor Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) zullen we stimuleren.

Een duurzame samenleving

Wij willen een duurzame samenleving zijn, om een wereld achter te laten die ook voor toekomstige generaties leefbaar is. De kern is het respectvol omgaan met mens, natuur en milieu.

“Ooit werden huizen gebouwd voor gezinnen, nu vragen jongeren, alleenstaanden en ouderen een woning die past bij hun leefstijl of levensfase.”
Henk van den Berg (Wethouder)

Kernvraag 2: Wat zijn in 2020 de kerntaak en -rol van ons gemeentebestuur en organisatie?

Van 'doen' naar 'zorgen dat'

Wettelijk verplichte taken voeren wij uit

Onze kerntaak is het garanderen van de uitvoering van onze wettelijke taken.

Onze kernrol is het organiseren van de kracht die in de samenleving aanwezig is

Onze rol zal steeds meer bestaan uit het organiseren van de kracht en kennis die in onze lokale gemeenschap aanwezig zijn. Doel is het benutten van deze kracht. Bovendien willen wij inspelen op ontwikkelingen in en initiatieven uit de

gemeenschap. Het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie zullen vooral vanuit regie, partnerschap en samenwerking (gaan) opereren. Het zelf uitvoeren van werkzaamheden wordt minder belangrijk. Het bestuur en de ambtelijke organisatie moeten anticiperen op de kracht in de samenleving, omgevingsgericht zijn, maatwerk leveren en integraal, interactief en vraaggericht werken.

De gemeente is de 'eerste overheid'

Voor inwoners gaat de gemeentelijke overheid steeds meer functioneren als het startpunt voor contact met de gehele overheid. Dit betekent dus dat de gemeente het eerste aanspreekpunt zal zijn.

Deze rol vergt goede automatisering en een andere manier van werken en organiseren.

We voeren een Klant Contact Centrum (KCC) in, waar zowel persoonlijke steun als digitale dien-

"De gemeente wil graag een gesprekspartner zijn voor de jongeren, maar dan moeten de jongeren ook onze partner willen en kunnen zijn. Jongeren uitnodigen om mee te denken, mee te praten en ervoor zorgen dat wij weten wat er bij ze leeft."

Burgemeester Paul Mengde

"Wat niet verandert en wat misschien zelfs verbetert, is dat inwoners soepel en snel worden geholpen."

Rob de Graaf (CDA)

sten worden aangeboden. Veel zal via digitale diensten opgelost kunnen worden, dit betekent echter niet dat persoonlijke dienstverlening zal verdwijnen. Deze zetten we in voor de persoonlijke diensten, zoals de aangifte van geboortes. Ook kwetsbare inwoners bieden we nog steeds persoonlijk contact.

De financiële middelen zetten wij zo efficiënt en effectief mogelijk in

Ons gemeentebestuur wordt de komende jaren geconfronteerd met bezuinigingen door de rijksoverheid en met uitbreiding van het takenpakket. De ambtelijke organisatie zal efficiënt, effectief en kostenbewust moeten zijn. De gemeentelijke bureaucratie beperken we zoveel mogelijk. Onze maatregelen en subsidies richten zich steeds meer op het op gang helpen van initiatieven en activiteiten van inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Uiteraard moeten deze initiatieven en activiteiten passen binnen de prioriteiten van ons gemeentelijk beleid. Subsidies krijgen vooral een tijdelijke functie, ook wel de 'vliegwiel' of 'aanjager' constructie genoemd.

Het gemeentebestuur en de organisatie voldoen aan kernkwaliteiten

De kerntaak en -rol van onze gemeente vereisen een verandering van de werkwijze, houding en gedrag van ons gemeentebestuur en organisatie. Om dit te realiseren, hanteren we de volgende kernkwaliteiten: Samenwerkingsgericht, oplossingsgericht, communicatief, inspelend op ontwikkelingen, efficiënt, effectief en kostenbewust, betrouwbaar.

Kernvraag 3: Wat is in 2020 de rol van onze partners*?

Meer eigen verantwoordelijkheid, participatie én vertrouwen

We doen een groter beroep op de verantwoordelijkheid van partners voor zichzelf en voor elkaar

We vragen onze inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers dat zij meer verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor elkaar nemen. Dit vereist een andere houding en gedrag van onze partners. Deze keuze sluit aan bij de toename van de mondigheid van onze inwoners.

“Het is niet meer zo dat wij als gemeente alles voor onze inwoners kunnen regelen. Dat legt weliswaar meer verantwoordelijkheid bij de bewoners, maar biedt vooral kansen!”

Ellen de Swart (Wethouder)

Partners krijgen ruimte voor participatie én vertrouwen

We bieden onze partners meer ruimte voor deelname aan, door als gemeentelijke overheid open te staan voor hun initiatieven en ideeën. We kiezen nadrukkelijk voor samenwerking en partnerschap, waarbij het geven van vertrouwen vanzelfsprekend is. Daarnaast zijn een heldere communicatie en het nakomen van afspraken van groot belang. Verder gaan we de mogelijkheden die moderne media en nieuwe technologieën bieden, zoveel mogelijk benutten.

We gaan intensiever samenwerken met andere gemeenten

We gaan nog meer intensieve vormen van samenwerking zoeken met buurgemeenten en andere gemeenten in de regio. We richten ons op kwaliteitsverbetering, het verminderen van de kwetsbaarheid van onze kleine ambtelijke organisatie en op kosten-

“Wij moeten onze inwoners het vertrouwen geven dat ze hun verantwoordelijkheid ook aankunnen. Wel controle, maar niet overcontroleren. Samen met onze inwoners moeten we zoeken naar een evenwichtige samenwerking.”

Jolanda van Veluw (Wethouder)

reductie. Gezamenlijk zijn we beter opgewassen tegen de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket en de bezuinigingen door de rijksoverheid. Bovendien kunnen we samen beter inspelen op de ontgroening en vergrijzing van onze bevolking.

**Inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers*

Wat voor samenleving wil Heumen zijn in 2020?

Sociale vitale samenleving

Actieve inzet inwoners voor elkaar, hun wijk of dorp

Kwetsbare inwoners krijgen ondersteuning

Heroverweging voorzieningen

Samenleving met groen, landelijk gebied

Groen, landelijk gebied

Ruimte voor identiteit van dorpen

Goed bereikbare dorpen

Openbare ruimte is van én voor iedereen

Stimulering ondernemerschap

Samenleving waarin inwoners hun hele leven kunnen wonen

Wonen voor het leven

Extra aandacht voor huisvesting ouderen en starters

Samen verantwoordelijk voor goede woonmogelijkheden

Duurzame samenleving

Wat zijn in 2020 de kerntaak en -rol van ons gemeentebestuur en organisatie?

Uitvoeren wettelijke taken

Organiseren kracht en kennis samenleving

Fungeren als 'eerste' overheid

Efficiënte en effectieve financiële inzet

Voldoen aan kernkwaliteiten

Wat is in 2020 de rol van onze partners?

Meer verantwoordelijkheid voor zichzelf en elkaar

Ruimte voor participatie én vrouwen

Intensiever samenwerken met andere gemeenten

Gemeente Heumen